

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 893/2014-175

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 17. júna 2015 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta a zo sudcov Lajosa Mészárosa a Ladislava Orosza prerokoval prijaté sťažnosti obchodnej spoločnosti [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED], zastúpenej advokátom [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED]; obchodnej spoločnosti [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED], zastúpenej advokátom [REDACTED], [REDACTED], Advokátska kancelária [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED]; obchodnej spoločnosti [REDACTED] | [REDACTED] [REDACTED], zastúpenej advokátom [REDACTED], [REDACTED], Advokátska kancelária [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED]; obchodnej spoločnosti [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátom [REDACTED], [REDACTED], Advokátska kancelária [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED], a obchodnej spoločnosti [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED], zastúpenej advokátom [REDACTED], [REDACTED], Advokátska kancelária [REDACTED], [REDACTED], vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 48 ods. 1 a čl. 50 ods. 2 v spojení s čl. 144 ods. 1

Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 a 2, čl. 38 ods. 1 a čl. 40 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Sžpu 1/2009 a jeho rozsudkom z 30. decembra 2013 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], a obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a právo na prejednanie veci nezávislým a nestranným súdom podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Sžhpu 1/2009 a jeho rozsudkom z 30. decembra 2013 porušené boli.

2. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Sžhpu 1/2009 z 30. decembra 2013 z r u š u j e a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

3. Obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], p r i z n á v a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 518,68 € (slovom päťstoosemnaásť eur a šesťdesiatosem centov), ktorú je Najvyšší súd Slovenskej republiky p o v i n n ý vyplatiť na účet jej právneho zástupcu [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], p r i z n á v a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 518,68 € (slovom päťstoosemnaásť eur a šesťdesiatosem centov), ktorú je Najvyšší súd Slovenskej republiky p o v i n n ý vyplatiť na účet jej právneho zástupcu [REDAKOVANÉ], Advokátska kancelária [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], p r i z n á v a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 518,68 € (slovom päťstoosemnaásť eur a šesťdesiatosem centov), ktorú je Najvyšší súd Slovenskej republiky

p o v i n n ý vyplatiť na účet jej právneho zástupcu [REDACTED], Advokátska kancelária [REDACTED], [REDACTED], do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.

6. Obchodnej spoločnosti [REDACTED], p r i z n á v a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 518,68 € (slovom päťstoosemnaásť eur a šesťdesiatosem centov), ktorú j e Najvyšší súd Slovenskej republiky p o v i n n ý vyplatiť na účet jej právneho zástupcu [REDACTED], Advokátska kancelária [REDACTED], [REDACTED], do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.

7. Obchodnej spoločnosti [REDACTED], p r i z n á v a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 518,68 € (slovom päťstoosemnaásť eur a šesťdesiatosem centov), ktorú j e Najvyšší súd Slovenskej republiky p o v i n n ý vyplatiť na účet jej právneho zástupcu [REDACTED], Advokátska kancelária [REDACTED], [REDACTED], do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.

8. Sťažnostiam vo zvyšnej časti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) č. k. II. ÚS 893/2014-80 z 18. decembra 2014 boli spojené a prijaté na ďalšie konanie sťažnosti obchodnej spoločnosti [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka v 1. rade“); obchodnej spoločnosti [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka v 2. rade“); obchodnej spoločnosti [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka v 3. rade“), a obchodnej spoločnosti [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka vo 4. rade“), v časti namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46

ods. 1 a 2, čl. 48 ods. 1 a čl. 50 ods. 2 v spojení s čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 36 ods. 1 a 2, čl. 38 ods. 1 a čl. 40 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Sžhpu 1/2009 a jeho rozsudkom z 30. decembra 2013 (ďalej aj „namietaný rozsudok“).

Ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 52/2015-63 z 10. februára 2015 prijal na ďalšie konanie aj sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka v 5. rade“, spolu ďalej len „sťažovateľky“), v časti namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Sžhpu 1/2009 a jeho rozsudkom z 30. decembra 2013.

Ústavný súd uznesením č. k. PLs. ÚS 1/2015-7 z 25. februára 2015 veci vedené pod sp. zn. II. ÚS 893/2014 a sp. zn. III. ÚS 52/2015 spojil na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. II. ÚS 893/2014.

Z obsahu sťažností a z ich príloh vyplynulo, že Rada Protimonopolného úradu Slovenskej republiky (ďalej len „rada protimonopolného úradu“) svojím rozhodnutím č. 2006/KH/R/2/116 zo 16. októbra 2006 (ďalej len „rozhodnutie rady protimonopolného úradu“) zmenila prvostupňové rozhodnutie Protimonopolného úradu Slovenskej republiky (ďalej len „protimonopolný úrad“ alebo „úrad“), odboru dohôd obmedzujúcich hospodársku súťaž, č. 2005/KH/1/137 z 23. decembra 2005 (ďalej len „rozhodnutie protimonopolného úradu“) tak, že posúdila konanie sťažovateľiek a obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], ako konanie spočívajúce v koluzívnom správaní. V dôsledku uvedeného mali sťažovateľky a obchodná spoločnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], koordinovať svoje konanie vo verejnej súťaži vyhlásenej Slovenskou správou ciest, Bratislava, na uskutočnenie dodávok stavebných prác na realizáciu stavby diaľnice D1 Mengusovce – Jánovce ako protisúťažnú dohodu (kartel) podľa čl. 81 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva,

ktorá môže ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi a ktorej cieľom alebo výsledkom je vylúčenie, obmedzenie alebo narušenie hospodárskej súťaže, a súčasne ako dohodu obmedzujúcu súťaž podľa § 4 ods. 3 písm. a) a § 4 ods. 3 písm. f) zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane hospodárskej súťaže“). Rada protimonopolného úradu zároveň uložila účastníkom predmetnej protisúťažnej dohody pokuty, a to sťažovateľke v 1. rade pokutu v sume 367 731 000 Sk, sťažovateľke v 2. rade pokutu v sume 3 951 000 Sk, sťažovateľke v 3. rade pokutu v sume 418 176 000 Sk, sťažovateľke vo 4. rade pokutu v sume 91 124 000 Sk a sťažovateľke v 5. rade pokutu v sume 270 496 000 Sk.

Všetci účastníci predmetnej protisúťažnej dohody podali proti uvedenému rozhodnutiu rady protimonopolného úradu žaloby o preskúmanie jeho zákonnosti v rámci správneho súdnictva. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) povolil odklad vykonateľnosti rozhodnutia rady protimonopolného úradu a následne spojil konanie o všetkých žalobách na spoločné konanie. Krajský súd rozsudkom sp. zn. 2 S 430/06 z 10. decembra 2008 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) rozhodnutie rady protimonopolného úradu a prvostupňové rozhodnutie protimonopolného úradu zrušil. Proti rozsudku krajského súdu podal protimonopolný úrad ako žalovaný odvolanie.

Najvyšší súd rozsudok krajského súdu namietaným rozsudkom zmenil tak, že žaloby sťažovateľiek a obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zamietol. Dôvodom na zmenu rozsudku krajského súdu bolo podľa najvyššieho súdu to, že krajský súd dospel k nesprávnym právnym záverom vo vzťahu k nepreskúmateľnosti a nedostatočne zistenému skutkovému stavu rozhodnutia rady protimonopolného úradu. Zároveň sa najvyšší súd stotožnil so zisteniami a závermi rozhodnutia rady protimonopolného úradu. V odôvodnení napadnutého rozsudku sa najvyšší súd okrem rozsiahlych úvah o vzťahu európskeho a vnútroštátneho súťažného práva, aplikácii zásad trestnoprávneho postihu na správne trestanie a na požiadavky na výrok rozhodnutia orgánu verejnej správy vysporiadal

aj s námietkou účastníkov konania o porušení základného práva na zákonného sudcu z dôvodu nesprávne obsadeného odvolacieho senátu.

Sťažovateľky s namietaným rozsudkom najvyššieho súdu nesúhlasia a sú toho názoru, že týmto rozsudkom, ako aj konaním predchádzajúcim jeho vydaniu došlo k porušeniu nimi označených práv.

Sťažovateľka v 1. rade vo vzťahu k namietanému porušeniu ňou označených práv v odôvodnení sťažnosti uviedla:

«Predmetná vec bola Krajským súdom v Bratislave ako súdom prvého stupňa doručená (nápad) Najvyššiemu súdu SR dňa 25. 6. 2009. Vec bola pridelená senátu 1 S správneho kolégia.

Podľa Rozvrhu práce Najvyššieho súdu SR na rok 2009, senát 1 S predsedu senátu JUDr. Igora Belka rozhodoval o odvolaniach proti rozhodnutiam krajských súdov v agende SŽH-PMÚ len v prípade rozhodnutí v agende, ktoré došli senátu do 31. 12. 2008.

Sťažovateľ nemá taktiež vedomosť o akomkoľvek opatrení alebo inom akte predsedu Najvyššieho súdu SR, ktorým by sa uvedený rozvrh práce v tejto časti a súvislosti menil, resp. doplňal. Pre prípad ak by aj bolo vydané takéto opatrenie predsedu najvyššieho súdu, ktoré by prikazovalo vec prideliť senátu 1 S predsedu senátu JUDr. Igora Belka, sťažovateľ poukazuje na nálezy Ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 212/2011, IV. ÚS 459/2012 a uvádza, že mu nie sú zrejmé dôvody vykonania uvedených zmien v rozvrhu práce vyplývajúce z § 50 ods. 1 písm. d) a e) zákona č. 757/2004 Z. z., ktorými by došlo k nahradeniu zákonných sudcov inými sudcami najvyššieho súdu. Je nevyhnutné konštatovať, že vydaním zmien a doplnkov v rozvrhu práce nemožno bez zákonom predpokladaných dôvodov meniť personálne zloženie senátov v už pridelených veciach. To by bolo v rozpore so zásadou pridelovania vecí sudcom podľa vopred daných pravidiel určených v rozvrhu práce tak, aby bol vylúčený svojvoľný a účelový výber sudcov (m. m. III. ÚS 212/2011, IV. ÚS 459/2012). V takom prípade, by postup nezákonných sudcov v konaní najvyššieho súdu mal reálny vplyv na rozhodnutie vo veci sťažovateľa (personálne preobsadený senát vydal vo veci

samej meritórne rozhodnutie), a vydaním napadnutého rozsudku najvyšší súd porušil aj základné právo na zákonného sudcu... (m. m. III. ÚS 212/2011, IV. ÚS 459/2012).

Stážovateľ poukazuje na skutočnosť, že senát 1 S nerozhoduje v agende SŽH-PMÚ ani podľa Rozvrhu práce na rok 2010, ani podľa Rozvrhu práce na rok 2011, ani podľa Rozvrhu práce na rok 2012.

Stážovateľ má za to, že predmetná vec bola nesprávne pridelená na rozhodnutie senátu 1 S a došlo k porušeniu práva na zákonného sudcu, teda vo veci je príslušný rozhodnúť iný senát Najvyššieho súdu SR. ...

Podľa Rozvrhu práce (platného ako pre rok 2009, aj v roku 2010, podobne aj v roku 2011) rozhodujú v správnych veciach, o odvolaniach proti rozhodnutiam krajských súdov, senáty v agende hospodárskej súťaže a priemyslových práv (rozhodovania proti Protimonopolnému úradu (PMÚ – register Sžhpu) a Úradu priemyselného vlastníctva (ÚPV – register Sžhuv) – Register Sžh.

Z uvedeného jasne a jednoznačne vyplýva, že v registri Sžh existovali v roku 2009 dva ďalšie registre, a to register Sžhpu a register Sžhuv. Ďalej je zrejmé, že register Sžhpu a Sžh/PMÚ (výraz použitý pri časti o senáte 1 S) označujú totožný register v agende rozhodovania proti Protimonopolnému úradu. Iný výklad ani objektívne nie je možný. Tvrdenie odporcu, že „išlo o dve (okrem iných) samostatné kvalifikačné kritériá agendy“, preto nemôže obstať, nakoľko nemá oporu v Rozvrhu práce. ...

Ďalším dôvodom, ktorý vedie sťažovateľa k záveru o porušení vyššie označených základných práv, je zmena v zložení senátu 1 S, ku ktorej došlo v roku 2009. Tak ako detailne popisuje samotný odporca vo svojom rozsudku (strany 112-114 Rozsudku), na základe bodu č. 9 Opatrenia č. Spr 162/2009-20 vydaného dňa 24. 09. 2009 predsedom najvyššieho súdu, boli sudcovia JUDr. Elena Berthotyová, PhD., a Ing. JUDr. Miroslav Gavalec, PhD., pridelení do senátu 1 S. Títo sudcovia sa zjavne cítia byť nezákonnými sudcami v rozhodovaní senátu 1 S, teda aj v rozhodovaní v prejednávanej veci. Ako je zrejmé z odôvodnenia Rozsudku, títo sudcovia viackrát iniciovali písomnými podaniami, aby vedenie odporcu rozhodlo o zákonnosti zloženia senátu v rozhodovaní o predmetnej veci sp. zn. 1 Sžhpu/1/2009. Už toto samotné podľa sťažovateľa preukazuje, že vo veci nemohol rozhodnúť zákonný súd (senát), nakoľko prinajmenšom dvaja jeho členovia o tom

otvorene (dokonca v samotnom odôvodnení Rozsudku) vyjadrili pochybnosti. Zároveň je zrejmé, že tieto pochybnosti u týchto sudcov aj naďalej pretrvávajú, a senát I S sa rozhodol v predmetnej veci meritórne rozhodnúť len na podklade vyjadrenia podpredsedníčky najvyššieho súdu, ktorá mala uviesť, že „nie je dôvod na akékoľvek zosúladenie zloženia senátu vo veci vedenej pod sp. zn. I Sžhpu/1/2009“...»

Sťažovateľka v 1. rade ďalej tvrdí, že závery najvyššieho súdu obsiahnuté v jeho namietanom rozsudku nie sú „odôvodnené, nie sú pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ani presvedčivé, a nie sú založené na riadnej a presvedčivej aplikácii platného a účinného právneho predpisu“.

Sťažovateľka v 1. rade najvyššiemu súdu vytýka, že nedal odpoveď na právne a skutkovo relevantné otázky, pričom sa najmä náležitým spôsobom nevysporiadal s jej tvrdením, že napadnuté rozhodnutia správnych orgánov (protimonopolného úradu a rady protimonopolného úradu) sú nepreskúmateľné. Namietaný rozsudok najvyššieho súdu podľa sťažovateľky „nezodpovedá zákonu..., je v rozpore s rozhodovacou praxou správnych súdov ... a... zároveň je svojvoľný a arbitrárny, nakoľko ani z (rozsiahleho) odôvodnenia rozsudku nemožno vyvodiť, čo presne považoval odporca za podstatné pre záver, že tieto rozhodnutia (protimonopolného úradu a rady protimonopolného úradu, pozn.) nie sú nespreskúmateľné“.

Okrem toho sťažovateľka v 1. rade zastáva názor, že najvyšší súd nesprávne aplikoval zásady správneho trestania tým, že sa „odchýlil od rozhodovacej praxe iných senátov Najvyššieho súdu pri hodnotení konkretizácie skutku a otázky použitia analógie trestného práva v správnom trestaní“, pričom tento názor podrobne v sťažnosti odôvodňuje.

Sťažovateľka v 1. rade ďalej tvrdí, že najvyšší súd vychádzal z nedostatočne zisteného skutkového stavu a v okolnostiach danej veci «malo dôjsť k aplikácii zásady *in dubio pro reo*, nakoľko správne orgány nedisponovali dôkazmi na preukázanie protiprávneho konania sťažovateľa a ostatných účastníkov konania a svoje rozhodnutia založili len na indíciách, nepriamom dôkaze o údajne „neštandardne“ podobných indexoch cien. Týmto sa odporca

vôbec nezaoberal, ale naopak argumentoval v presvedčení o vine každého z účastníkov konania (vrátane sťažovateľa) zo spáchania správneho deliktu. Povinnosť aplikovať zásadu in dubio pro reo je bežná aj v praxi Protimonopolného úradu, ktorý ju aplikuje vo svojich rozhodnutiach pri skúmaní dohôd obmedzujúcich súťaž (napr. rozhodnutie č. 2011/KH/1/1/055 zo dňa 22. decembra 2011)..

... závery súdu, sú však všeobecnými a sumarizujúcimi konštatovaniami, ktoré nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní, resp. výsledkom dokazovania odporujú...».

Za porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sťažovateľka v 1. rade považuje aj to, že najvyšší súd v rámci odvolacieho konania nenariadil ústne pojednávanie, hoci podľa nej *„to bolo potrebné vzhľadom na dĺžku odvolacieho konania... a časový odstup od prijatia prvostupňového rozhodnutia“*, ako aj z dôvodu, že *„vo veci sa jedná o preskúmanie rozhodnutia Rady Protimonopolného úradu SR..., ktorým boli uložené sťažovateľovi a iným účastníkom konania zjavne vysoké pokuty“*.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sťažovateľka v 1. rade navrhla, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie vydal nález, ktorým vysloví porušenie jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 48 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 144 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Sžhpu 1/2009 a jeho rozsudkom z 30. decembra 2013, zruší namietaný rozsudok, vec vráti najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a prizná jej náhradu trov konania.

Sťažovateľka v 2. rade záver o porušení ňou označených práv namietaným rozsudkom najvyššieho súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, odôvodnila takto:

„Sme toho názoru, že k porušeniu nášho základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi... došlo tým, že predseda NS SR svojím opatrením uskutočnil v rozpore so zákonom a inými predpismi, ktoré sa na túto situáciu vzťahujú, zmeny v obsadení senátu 1 S tak ako ich popisujú aj sudcovia senátu v odôvodnení rozsudku NS SR. Okrem toho, že bol príslušný

senát obsadený nezákonnými sudcami máme za to, že táto skutočnosť mala aj reálny vplyv na rozhodnutie vo veci (III. ÚS 212/2011)...

Zákon o súdoch nevyklučuje prípady vykonania zmien v rozvrhu práce vydanom na príslušný kalendárny rok, avšak súčasne ustanovuje právny rámec tohto postupu... Podľa zákona o súdoch zmeny v rozvrhu práce možno vykonať len v prípadoch dlhodobej neprítomnosti sudcu, v prípade zmeny personálneho obsadenia súdu a v prípade vzniku výrazných rozdielov v pracovnom zariadení sudcov (resp. poverených zamestnancov súdu), ktoré vznikli z objektívnych dôvodov v priebehu kalendárneho roka (§ 50 ods. 1 písm. d) a e) zákona o súdoch). Spôsob a podmienky vykonania týchto zmien musí rozvrh práce obsahovať...

Vychádzajúc z odôvodnenia rozsudku NS SR z opatrenia ktorým došlo k nahradeniu zákonných sudcov (JUDr. Zdenky Reissenaurovej a JUDr. Aleny Polačkovej PhD.) inými sudcami NS SR (sudcami Berthotyovou a Gavalcom) nevyplýva relevantný dôvod vykonania uvedenej zmeny v rozvrhu práce zodpovedajúci dikcii § 50 ods. 1 písm. d) a e) zákona o súdoch. Konkrétne dôvody na vykonanie zmeny rozvrhu práce v časti týkajúcej sa príslušného odvolacieho senátu (t. j. senátu 1S), ktoré by bolo možné podriaďiť pod uvedené ustanovenia zákona o súdoch, neboli uvedené a špecifikované ako v príslušnom a spornom opatrení tak ani v žiadnom z písomných vyjadrení predsedu NS SR (resp. jeho podpredsedníčky). V súvislosti s nahradením sudcov NS SR JUDr. Zdenky Reissenaurovej a JUDr. Aleny Polačkovej PhD. inými sudcami NS SR v senáte S 1 tiež nebolo zistené, že by títo boli v čase vydania opatrenia predsedu NS SR, t. j. dňa 24. Septembra 2009 dlhodobo neprítomní..., resp. že v tom čase došlo k takej zmene v personálnom obsadení súdu, ktorá by odôvodňovala namietané zásahy do zloženia senátu prerokúvajúceho našu vec.

... vydaním označeného opatrenia došlo k zmene v obsadení senátu 1 S NS SR v čase po pridelení veci na jej prerokovanie a rozhodnutie (t. j. po dni 25. jún 2009). V našej veci konal senát 1 S v takom zložení, ktorý podľa nášho názoru nezodpovedal požiadavkám kladeným zákonom o súdoch na zákonného sudcu (zákonných sudcov). Predovšetkým je nevyhnutné konštatovať, že k zmene v obsadení senátu 1 S NS SR prerokúvajúceho našu vec nedošlo zo zákonom predpokladaných dôvodov...

Vychádzajúc z obsahu základného práva na zákonného sudcu... a v nadväznosti na to zo základných zásad činnosti súdov ustanovených zákonom o súdoch... sme toho názoru, že vydaním zmien a doplnkov v rozvrhu práce nie je možné (je neprípustné a nezákonné) bez zákonom predpokladaných dôvodov meniť personálne zloženie senátov v už pridelených veciach. Takéto konanie je v rozpore so zásadou prideľovania vecí sudcom podľa vopred daných pravidiel určených v rozvrhu práce tak, aby bol vylúčený svojvoľný a účelový výber sudcov.

Aj keď pravidlo o zákaze zmeny personálneho obsadenia senátu vo veciach už pridelených na prerokovanie a rozhodnutie bolo v zákone o sudcoch zavedené v § 51a ods. 3 až s účinnosťou od 1. mája 2011, toto pravidlo vyplývalo už zo zásady vyjadrenej v § 3 ods. 3 zákona o súdoch, z podmienok vykonávania zmien v rozvrhu práce a napokon aj zo zmyslu a účelu základného práva na zákonného sudcu aj pred účinnosťou zákona č. 33/2011 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich... (III. ÚS 212/2011).

Z dosiaľ uvedeného vyplýva, že zmena v personálnom obsadení senátu NS SR prerokúvajúceho našu vec opísaným zákonným pravidlám a záruke základného práva na zákonného sudcu nezodpovedá. Keďže na konaní a rozhodovaní našej veci sa zúčastnili nezákonní sudcovia, mala ich účasť v konaní vedenom NS SR pod spis. zn. 1 Sžhpu/1/2009 reálny vplyv na rozhodnutie v našej veci. Personálne preobsadený senát NS SR totiž vydal vo veci samej meritórne rozhodnutie. Na tomto základe sme rovnakej mienky ako je názor Ústavného súdu SR ktorý sa v obdobnej/rovnakej veci vyjadril vo svojom náleze z 13. augusta 2013 spis. značka IV. ÚS 459/2012-73, resp. tiež v náleze sp. zn. III. ÚS 212/2011 z 18. októbra 2011, a to že NS SR napadnutým rozsudkom porušil naše základné právo na zákonného sudcu...“

Sťažovateľka v 2. rade je zároveň presvedčená o porušení jej základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie, a to nedostatočným odôvodnením a arbitrárnosťou namietaného rozsudku. Podľa sťažovateľky v 2. rade arbitrárne sú najmä „tvrdenia a závery v ktorých nedostatočne a bez akýchkoľvek relevantných dôvodov a argumentov došiel NS SR, a podľa nás chybné, k záveru, že princípy trestného práva

nemožno aplikovať na náš prípad v ktorom išlo o správne konanie, spáchanie správneho deliktu a uloženie pokuty za správny delikt. Konkrétne ide o posúdenie povinnosti správneho orgánu (v našom prípade žalovaného) uplatniť v prípade súbehu viacerých správnych deliktov absorpčnú zásadu (t. j. povinnosť uložiť sankciu podľa ustanovení vzťahujúcich sa na správny delikt najprísnejšie postihnutelný) a/alebo povinnosť správneho orgánu vo výrokovej časti uviesť popis skutku s uvedením miesta, času a spôsobu jeho spáchania.

Nerešpektoval pritom ani judikatúru samotného NS SR (napr. Rozsudok NS Slovenskej republiky zo 6. marca 2008, sp. zn. 8 Sžo 28/2007).“.

Sťažovateľka v 2. rade v odôvodnení sťažnosti tiež uviedla, že «NS SR sa... síce stotožnil s názorom, že uloženie pokuty za protisúťažné konanie patrí aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva do „trestnoprávnej časti“ no na druhej strane bez uvedenia relevantných a presvedčivých dôvodov (a aj napriek tomu, že extenzívne citoval Nariadenie č. 1/2003 Komisie) neuznal, že vyššie uvedené zásady trestného práva by bolo možné uplatniť aj v našom prípade, pričom sa riadne nevysporiadal ani s judikatúrou NS SR vo veciach týkajúcich sa trestania za správne delikty (a ktorá hovorí v prospech použitia... uvedených zásad aj pre oblasť trestania za správne delikty).

... celkovo vyznieva rozsudok NS SR veľmi rozsiahlo, nekonzistentne a niekedy bez možnosti pochopiť jeho vnútornú štruktúru a vzájomné súvislosti, a to aj keď je v ňom uvedených množstvo citácií a odkazov na predpisy (vrátane komunitárneho práva) a judikatúru (slovenskú, českú a európsku)...

Záver o nedostatočnom odôvodnení rozsudku a zároveň o jeho arbitrárnosti dokazuje a podporuje nakoniec aj samotné tvrdenie senátu NS SR a jeho sudcov, ktorí v našej veci rozhodovali... Senát... v odôvodnení rozsudku NS SR vážnym spôsobom spochybnil svoju schopnosť, kvalifikovanosť a dostatočnú odbornosť vo veci rozhodnúť... a zároveň schopnosť zabezpečiť súlad rozhodnutia s európskou legislatívou a predpismi Európskej únie. Takýmto postupom paradoxne sám senát vyslovil pochybnosti o naplnení čl. 46 (1) Ústavy SR a čl. 6. Dohovoru... a vážnu pochybnosť o tom, že rozsudok spĺňa

požadované kritériá presvedčivosti, logiky, spravodlivosti a zákonnosti ktoré sú obsahom a imanentnou súčasťou nášho práva podľa čl. 46 (1) Ústavy SR a čl. 6. Dohovoru...».

Sťažovateľka v 2. rade navrhla, aby ústavný súd vydal nález, ktorým vysloví porušenie jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom a rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sžhpu 1/2009 z 30. decembra 2013, zruší namietaný rozsudok a vec vráti najvyššiemu súdu na ďalšie konanie, prizná jej primerané finančné zadosťučinenie v sume 20 000 €, ako aj náhradu trov konania.

Sťažovateľka v 3. rade vyčíta namietanému rozsudku najvyššieho súdu jeho zjavnú arbitrárnosť, neodôvodnenosť jeho skutkových zistení a právnych záverov, ako aj porušenie princípu prezumpcie nevinu. V súvislosti s týmto tvrdením bližšie uvádza:

„Úrad kvalifikoval konanie Účastníkov konania ako dohodu obmedzujúcu súťaž vo forme dohody podnikateľov a porušenie ZOHS (zákon o ochrane hospodárskej súťaže, pozn.) a ZFEÚ (Zmluva o fungovaní Európskej únie, pozn.). Najvyšší súd sa s týmto záverom stotožnil.

Znaky skutkovej podstaty dohody obmedzujúcej súťaž vo forme dohody sú nasledovné:

(a) súhlasný prejav vôle podnikateľov;

(b) cieľom alebo následkom súhlasného prejavu vôle je alebo môže byť obmedzenie súťaže.

Všetky vyššie uvedené znaky je potrebné preukazovať dostatočne individualizovane, t. j. vo vzťahu ku každému dotknutému súťažiteľovi individuálne. Inými slovami, v konkrétnom prípade bolo potrebné preukázať, že pri podaní ponuky vo Verejnej súťaži Sťažovateľ konal v zhode, v kolúzii s inými Účastníkmi Verejnej súťaže.

Úrad nepreukázal žiadny súhlasný prejav vôle medzi Sťažovateľom a inými Účastníkmi konania. Existenciu tohto súhlasného prejavu vôle a koluzívne správanie Sťažovateľa prezumoval na základe jediného nepriameho dôkazu vo forme podobnosti cenových indexov. Úrad opomenul vysporiadať sa s vysvetlením Sťažovateľa, že podobnosť

cenových indexov nemusela byť výsledkom účasti Sťažovateľa na Zakázanej dohode a že tretie strany mohli získať prístup k podkladom Sťažovateľa slúžiacim na prípravu ponuky do Verejnej súťaže neoprávneným spôsobom bez angažovanosti Sťažovateľa. Úrad v rozpore so základnou logikou dokazovania presunul na Sťažovateľa dôkazné bremeno preukázania toho, že podobnosť cenových indexov nebola výsledkom účasti Sťažovateľa na Zakázanej dohode. Úrad opomenul prihliadnúť na dôkazy získané samotným Úradom, ktoré potvrdzujú záver o neexistencii akejkoľvek komunikačnej platformy medzi Sťažovateľom a inými Účastníkmi konania a zobrať do úvahy ďalšie indície, ktoré vyvracali jeho záver o účasti Sťažovateľa na Zakázanej dohode. Najvyšší súd sa v celom rozsahu stotožnil s argumentáciou Úradu bez toho, aby vykonal akékoľvek dodatočné dokazovanie a poskytol akékoľvek rozumné vysvetlenie, prečo sa odchýlil od záverov prezentovaných v Rozsudku KS.

... vzhľadom na povahu sankcií ukladaných pre porušenie noriem súťažného práva v konaní pred Úradom a Najvyšším súdom sa musí aplikovať princíp prezumpcie neviny a z neho vyplývajúca zásada *in dubio pro reo*, a to v celom rozsahu, ako sa tieto aplikujú v rámci trestného konania. Analýza viacerých rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva, slovenských a českých súdov, Ústavného súdu Slovenskej republiky, Ústavného súdu Českej republiky a stanovísk právnej vedy prezentovaná Sťažovateľom v tejto Sťažnosti poskytuje presvedčivý argument na podporu názoru, že závery Úradu a Najvyššieho súdu o účasti Sťažovateľa na Zakázanej dohode sú neakceptovateľné z pohľadu nárokov kladených na proces dokazovania v rámci aplikácie princípu *in dubio pro reo*. Na základe analýzy všetkých rozhodnutí Komisie a súdov EÚ týkajúcich sa aplikácie európskych súťažných predpisov, na ktoré sa odvoláva Najvyšší súd na podporu záverov prezentovaných v Rozsudku NS, Sťažovateľ jednoznačne preukazuje, že postup a argumentácia Úradu a Najvyššieho súdu nemá oporu ani v týchto rozhodnutiach. Sťažovateľ vysvetľuje, že závery Úradu a Najvyššieho súdu o účasti Sťažovateľa na Zakázanej dohode a porušení ZOHS a ZFEÚ sú v extrémnom rozpore s vykonaným dokazovaním, resp. nemajú žiadny základ vo vykonanom dokazovaní. Odôvodnenie Rozsudku NS je nelogické, nepresvedčivé a vnútorne protirečivé. Napadnutý Rozsudok NS nesie všetky znaky arbitrárneho a ústavne nesúladného rozhodnutia a porušuje právo

Sťažovateľa na súdnu ochranu, resp. spravodlivé súdne konanie a prezumpciu neviny podľa čl. 1 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a ods. 2, čl. 50 ods. 2 Ústavy, čl. 2 ods. 1, čl. 36 ods. 1 a ods. 2, čl. 40 ods. 2, Listiny a čl. 6 ods. 1 a ods. 2 Dohovoru.“

Sťažovateľka v 3. rade ďalej argumentuje, že «V doterajšej rozhodovacej praxi Komisie sa nevyskytol žiadny prípad, v ktorom by Komisia konštatovala porušenia čl. 101 (1) ZFEÚ iba na základe nepriamych dôkazov...

Na konanie o správnych deliktoch podľa ZOHS a ZFEÚ sa musia aplikovať aj všetky záruky vyplývajúce z čl. 6 ods. 2 Dohovoru, čl. 50 ods. 2 Ústavy a čl. 40 ods. 2 Listiny. V prospech tohto záveru svedčí všeobecná povaha noriem obsiahnutých v ZOHS/ZFEÚ, preventívny a represívny účel sankcií podľa ZoHS/ZFEÚ ako aj ich mimoriadna tvrdosť. V sústave štátnych orgánov neexistuje zrejme žiadny iný orgán, ktorý by mohol uložiť vyššie peňažné sankcie ako Úrad. Rozhodnutie Úradu je ďalej dôvodom na vylúčenie z procesu verejného obstarávania, čo môže byť pre podnikateľa likvidačným.

... Z princípu prezumpcie neviny vyplýva pravidlo in dubio pro reo. Ak existujú akékoľvek rozumné pochybnosti, nemožno ich vyložiť v neprospech obvineného, ale naopak, treba ich vyložiť v jeho prospech. Ani vysoký stupeň podozrenia sám osebe nie je totiž spôsobilý vytvoriť zákonný podklad pre odsudzujúci výrok.

... Z princípu in dubio pro reo vyplývajú osobitné požiadavky na použitie nepriamych dôkazov. Súd síce môže založiť výrok o vine aj na nepriamych dôkazoch, ale len za predpokladu, že tvorí vo svojom súhrne logickú, ničím nenarušenú a uzavretú sústavu nepriamych dôkazov, ktoré sa vzájomne dopĺňujú a na seba nadväzujú a ktoré sú v takom príčinnom vzťahu k dokazovaným skutočnostiam, že z nich je možné vyvodiť len jediný záver a súčasne vylúčiť možnosť iného záveru. Nepriame dôkazy, ktoré síce podporujú dôvodné podozrenie voči obvinenému, ale nevylučujú rozumnú možnosť, že obvinený nie je páchatelom deliktu, resp. že páchatelom deliktu je iná osoba, nesú dostatočným podkladom pre uznanie viny obvineného. Z tohto je možné vyvodzovať záver, že aplikácia princípu in dubio pro reo vylučuje, aby výrok o vine bol založený na jednom nepriamom dôkaze.

... Závery Úradu o účasti Sťažovateľa na Zakázanej dohode sú založené na jedinom, a to nepriamom dôkaze, ktorým je podobnosť cenových indexov.

Ďalšie dôkazné prostriedky, ktoré Úrad zhromaždil v rámci správneho konania nemajú hodnotu dodatočných nepriamych dôkazov ktoré by preukazovali účasť Sťažovateľa na Zakázanej dohode. Tieto dodatočné dôkazné prostriedky len preukazujú, že podobnosť cenových indexov je neobvyklá.

Úrad nielenže nepreukázal žiadne kontakty medzi Sťažovateľom a inými Účastníkmi Verejnej súťaže, v rámci ktorých došlo k výmene informácie o cenách, resp. uzavretiu Zakázanej dohody, ale Úrad nepreukázal žiadne kontakty medzi ním a ostatnými Účastníkmi Verejnej súťaže. Žiaden z dôkazov, ktoré Úrad použil na preukázanie kontaktov medzi Účastníkmi Verejnej súťaže, sa Sťažovateľa žiadnym spôsobom netýka.

... Už v konaní pred Úradom Sťažovateľ namietal, že nie je možné rozumne vylúčiť, že tretie strany získali prístup k podkladom Sťažovateľa slúžiacim na prípravu ponuky do Verejnej súťaže neoprávneným spôsobom bez angažovanosti Sťažovateľa a že týmto sa vysvetľuje aj neobvyklá podobnosť cenových indexov...

Rovnako argumentoval Sťažovateľ aj v konaní pred Najvyšším súdom. Sťažovateľ ďalej namietal, že názor Úradu ohľadom rozloženia dôkazného bremena v konaní pred ním je jednoznačne v rozpore s platným právom. Názor Úradu, že Účastník konania je povinný preukázať fakt odcudzenia/straty dokladov je nesprávny. Najvyšší súd sa však v celom rozsahu stotožnil so závermi Úradu a zopakoval jeho argumentáciu... Najvyšší súd dokonca tvrdí, že... argument Sťažovateľa, ktorým Sťažovateľ vysvetľuje konštantnosť cenových indexov je irelevantný, nakoľko podľa názoru Najvyššieho súdu konštantnosť indexov nie je možné vysvetliť inak, než kolúziou všetkých Účastníkov konania...

Sťažovateľ vykonal analýzu všetkých rozhodnutí Komisie a súdov EÚ, na ktoré sa odvoláva vo svojom rozhodnutí Najvyšší súd. Sťažovateľ skúmal, na akých dôkazoch boli založené závery Komisie, resp. súdov EÚ o porušení čl. 101 ods. 1 ZFEÚ. Výsledky tejto analýzy... potvrdzujú, že žiadne rozhodnutie Komisie alebo súdov EÚ nebolo založené výlučne na jedinom nepriamom dôkaze.

... Už samotný fakt, že záver Najvyššieho súdu o účasti Sťažovateľa na Zakázanej dohode je založený na jedinom nepriamom dôkaze, ktorý bol vyvrátený Sťažovateľom na základe rozumných, hodnoverných argumentov, je dostatočný na preukázanie toho, že závery prezentované Najvyšším súdom v Rozsudku NS sú v extrémnom rozpore

s vykonaným dokazovaním, resp. takýto záver nemá žiadnu oporu vo vykonanom dokazovaní. Navyše, Najvyšší súd sa žiadnym rozumným spôsobom nevysporiadal s dôkazmi a indíciami, ktoré podporovali tvrdenie Sťažovateľa o tom, že sa žiadnej Zakázanej dohody nezúčastnil...».

Podľa sťažovateľky v 3. rade namietané porušenie práva na zákonného sudcu spočíva v zmene v zložení senátu rozhodujúceho v jej veci uskutočnenej po začatí konania opatrením predsedu najvyššieho súdu č. Spr 162/2009-20 z 24. septembra 2009, pričom bližšie uvádza:

„... zmena rozvrhov práce realizovaná... uvedeným opatrením, ktorým po napadnutí odvolania Najvyššiemu súdu v Sťažovateľovom prípade došlo k nahradeniu dvoch z trojice členov odvolacieho senátu, neboli vykonané za podmienok stanovených v zákone č. 757/2004 Z. z. o súdoch... a nadväzne na to ani v súlade s rozvrhom práce a predstavujú porušenie práva Sťažovateľa na zákonného sudcu...

... Zákon o súdoch nevyklučuje prípady vykonania zmien v rozvrhu práce vydanom na príslušný kalendárny rok, avšak súčasne ustanovuje právny rámec tohto postupu.

... Z opatrenia predsedu Najvyššieho súdu nie je zrejmý dôvod vykonania zmien v rozvrhu práce vyplývajúci z § 50 ods. 1 písm. d) a e) Zákona o súdoch, ktorými došlo k nahradeniu zákonných sudcov inými sudcami Najvyššieho súdu.

... vydaním označeného opatrenia predsedu Najvyššieho súdu došlo k zmene v obsadení senátu Najvyššieho súdu v čase po pridelení veci na jej prerokovanie a rozhodnutie. Je nevyhnutné konštatovať, že k zmene v obsadení senátu Najvyššieho súdu prerokujúceho predmetnú vec nedošlo zo zákonom predpokladaných dôvodov.

... Na túto skutočnosť upozorňovali dokonca samotní členovia senátu Miroslav Gavalec a Elena Berthotyová. Keďže postup nezákonných sudcov v konaní Najvyššieho súdu mal reálny vplyv na rozhodnutie vo veci sťažovateľky (personálne preobsadený senát vydal vo veci samej meritórne rozhodnutie), je namieste konštatovať, že vydaním napadnutého Rozsudku NS Najvyšší súd porušil aj základné právo na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy, čl. 38 ods. 1 Listiny a čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Tento názor Sťažovateľa zodpovedá aj ustálenej rozhodovacej praxe Ústavného súdu (nález... zo dňa

18. októbra 2011, sp. zn. III. ÚS 212/2011-140, nález... zo dňa 13. augusta 2013, sp. zn. IV. ÚS 459/2012).

... zmena zloženia senátu mala za následok nielen porušenie práva Sťažovateľa na zákonného sudcu, ale aj porušenie práva Sťažovateľa na spravodlivý súdny proces, keďže o odvolaní podľa všetkého rozhodoval senát, ktorý nemá skúsenosť s uplatňovaním súťažného práva. Podľa názoru Sťažovateľa tento záver vyplýva z odôvodnenia Rozsudku NS...“

Sťažovateľka v 3. rade navrhla, aby ústavný súd rozhodol o porušení jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 48 ods. 1 a čl. 50 ods. 2 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 a 2, čl. 38 ods. 1 a čl. 40 ods. 2 listiny, ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 a 2 dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sžhpu 1/2009 z 30. decembra 2013, aby zrušil namietaný rozsudok, vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a priznal jej náhradu trov konania.

Sťažovateľka vo 4. rade vo svojej sťažnosti uviedla, že *„vydaním Konečného rozhodnutia senátom, ktorého personálne zloženie bolo odlišné od zákonne pridelených sudcov, Najvyšší súd porušil Sťažovateľovo právo na zákonného sudcu podľa článku 48 ods. 1 Ústavy, článku 38 ods. 1 Listiny a článku 6 ods. 1 Dohovoru“*. V tejto súvislosti ďalej argumentuje, že *«dňom 25. júna 2009 sudcovia Belko, Reissenaureová a Poláčková stali zákonnými sudcami v zmysle článku 48 ods. 1 Ústavy, článku 38 ods. 1 Listiny a článku 6 ods. 1 Dohovoru.*

... Ak nie sú splnené osobitné zákonné podmienky, nemožno následne meniť personálne zloženie senátu v už pridelených veciach. Tieto zákonné podmienky sú ustanovené v § 50 ods. 1 Zákona o súdoch, znenie ktorého indikuje, že zmeny v zložení senátu (vo vzťahu k už prideleným veciam) sú možné len z dôvodov v ňom uvedených (písmená d) a e)).

... Neexistuje však žiaden náznak toho, že... dôvody, ktoré sú vymedzené v § 50 ods. 1 písm. d) a e) Zákona o súdoch sú relevantné pre tento prípad, keďže žiadne takéto odôvodnenie nie je uvedené v Opatrení predsedu. Opatrenie predsedu v skutočnosti neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie príslušnej zmeny. Takáto zmena zloženia senátu v už

pridelených veciach je prinajmenšom účelová, a teda nemôže byť považovaná za vylučujúcu „možnosť ovplyvňovania pridelenia vecí.“ Sťažovateľ tvrdí, že nedostatok odôvodnenia sám o sebe spôsobuje, že Opatrenie predsedu je arbitrárne, nepreskúmateľné, a preto nezákonné.

... je zrejmé, že zmena personálneho zloženia senátu IS, ktorá je výsledkom Opatrenia predsedu, nebola vykonaná spôsobom ustanoveným Zákonom o súdoch a inými predpismi, ktoré sa na túto situáciu vzťahujú, a teda sudcovia, ktorí rozhodovali v tejto veci (t. j. ktorí vydali Konečné rozhodnutie) nie sú zákonnými sudcami v zmysle článku 48 Ústavy, článku 38 Listiny a článku 6 ods. 1 Dohovoru.

... Sťažovateľ sa domnieva, že vyššie uvedený názor... zdieľajú tiež príslušní sudcovia (t. j. sudcovia Berthotyovou a Gavalcom). V tejto súvislosti Sťažovateľ odkazuje najmä na strany 112 až 114 Konečného rozhodnutia...

Keďže táto sťažnosť smeruje proti... konečnému meritórnemu rozhodnutiu Najvyššieho súdu... a keďže vady vyplývajúce zo zmeny personálneho zloženia senátu neboli odstránené pred vydaním Konečného rozhodnutia,... rozhodnutie Ústavného súdu (III. US 390/2010) nie je v tomto prípade vôbec relevantné.».

Namietané porušenie práva na súdnu ochranu najvyšším súdom sťažovateľka vo 4. rade odôvodnila „odklonom od ustálenej rozhodovacej praxe v Konečnom rozhodnutí bez vysvetlenia uvedeného odklonu dostatočnými a presvedčivými dôvodmi“. V tejto súvislosti tiež uviedla:

«Až do vydania Konečného rozhodnutia existovala ustálená rozhodovacia prax Najvyššieho súdu podľa ktorej každé rozhodnutie ohľadom takzvaného „iného“ správneho deliktu v oblasti správneho trestania... muselo obsahovať presný a nezameniteľný popis skutku (z dôvodu trestnej povahy konania).

... V tejto súvislosti Sťažovateľ odkazuje na predchádzajúce rozhodnutia Najvyššieho súdu v oblasti správneho trestania, sp. zn. 2 Sžo/106/2007, 3 Sžf/74/2007, 6 Sžo/96/2007, 6 Sžo/133/2007 a 6 Sžo/6/2008...

Vyššie uvedené potvrdil tiež Krajský súd, ktorý dospel k záveru, že: [...] preskúmané rozhodnutia [t. j. Rozhodnutie PMÚ a prvostupňové rozhodnutie]

neobsahujú takú konkretizáciu skutku uvedením miesta, času a spôsobu spáchania tak, aby tento skutok nemohol byť zamenený s iným, pričom presná špecifikácia nie je uvedená nielen vo výroku rozhodnutí ale ani v ich odôvodnení. Uvedené pochybenie spôsobilo nepreskúmateľnosť rozhodnutí pre nezrozumiteľnosť, čo je dôvodom pre ich zrušenie...

Najvyšší súd však nepotvrdil vyššie uvedené závery ohľadom požiadaviek na náležitosti výroku Rozhodnutia PMÚ, ktoré boli prijaté ustálenou rozhodovacou praxou Najvyššieho súdu... Práve naopak - Najvyšší súd sa zreteľne odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe vo vzťahu k náležitostiam, ktoré musí obsahovať výrok správneho rozhodnutia o inom správnom delikte (t. j. aj výrok Rozhodnutia PMÚ).

... Ustálená rozhodovacia činnosť bola pritom stabilná po relatívne dlhú dobu a bola potvrdená viacerými rozhodnutiami. Sťažovateľ teda... očakával, že Najvyšší súd uvedie veľmi detailné a presvedčivé zdôvodnenie svojho náhleho odklonu.

... Najvyšší súd však úplne nedostatočne odôvodnil svoj odklon od ustálenej rozhodovacej praxe, t. j. nevysvetlil prečo v tomto prípade požiadavky na výrok Rozhodnutia PMÚ (o inom správnom delikte) nemajú byť posudzované analogicky podľa Trestného poriadku a Zákona o priestupkoch a prečo výrok Rozhodnutia PMÚ nemusí obsahovať príslušné náležitosti.

... Sťažovateľ... z... odôvodnenia (namietaného rozsudku, pozn.) nerozumie, prečo by Odporúčanie [Odporúčanie Rady Európy č. R (91)77 o správnych sankciách, pozn.] malo Najvyššiemu súdu brániť analogicky posudzovať požiadavky na výrok Rozhodnutia PMÚ len z dôvodu, že neobsahuje požiadavku na taký postup. Podľa Sťažovateľa aj za predpokladu, že by Odporúčanie mohlo byť považované za zdroj práva, ktorý má byť aplikovaný v tomto prípade..., táto skutočnosť by sama o sebe nemala súdu brániť, aby použil iné relevantné právne normy (napr. Trestný poriadok a Zákon o priestupkoch) - napríklad analogicky.

... Rovnako nie je jasné, prečo by mal článok 2 ods. 2 Ústavy brániť Najvyššiemu súdu analogicky aplikovať ustanovenia Trestného poriadku a Zákona o priestupkoch, keďže takáto prax je široko akceptovaná ako bežný právny nástroj pri interpretácii a aplikácii práva. V oblasti správneho práva bola analogická aplikácia noriem trestného práva akceptovaná tiež samotným Najvyšším súdom, napríklad v oblasti správnych sankcií. Sťažovateľ v tejto súvislosti poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu, sp. zn. 8 Sž/18/2011...

Okrem všeobecných teoretických úvah Najvyššieho súdu, ktoré sú citované vyššie Sťažovateľ dokázal identifikovať iba nasledovný argument Najvyššieho súdu, prečo by analógia v tomto prípade nemala byť použitá: „... najvyšší súd zdôrazňuje osobitosti konania o ochrane hospodárskej súťaže, ktorých konaní v porovnaní s konaniami o priestupkoch nie je až toľko, že by iba na tomto kvantitatívnom základe vyvstávala hrozba zameniteľnosti konaní s výskytom možných procesných prekážok vo forme litispendencie alebo res iudicata.“

... Toto mimoriadne stručné odôvodnenie Najvyššieho súdu vo vzťahu k závažnému odklonu od jeho vlastnej ustálenej rozhodovacej praxe, výsledkom ktorého je tiež odlišná ochrana práv Sťažovateľa v porovnaní s podobnými prípadmi, však Sťažovateľ považuje za úplne nedostatočné a nepresvedčivé. Podľa názoru Sťažovateľa len samotný počet deliktov určitého druhu nemôže odôvodniť nedostatok riadneho označenia údajného deliktu...

Sťažovateľ tvrdí, že Najvyšší súd nevysvetlil odklon od svojej vlastnej ustálenej rozhodovacej praxe dostatočnými a presvedčivými dôvodmi a mimoriadne stručné odôvodnenie, ktoré v tejto súvislosti Najvyšší súd uviedol je podľa Sťažovateľa úplne nedostatočné a nepresvedčivé.»

Sťažovateľka vo 4. rade navrhla, aby ústavný súd vydal nález, ktorým vysloví porušenie jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 1 listiny, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sžhpu 1/2009 z 30. decembra 2013, zruší namietaný rozsudok, vec vráti najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a prizná jej náhradu trov konania.

Sťažovateľka v 5. rade v sťažnosti uviedla, že «Opatrením Najvyššieho súdu o zmene Rozvrhu práce Najvyššieho súdu na rok 2009 č. Spr 162/2009-20 došlo k zmene zloženia senátu Najvyššieho súdu a to bez toho, aby boli splnené podmienky, na základe ktorých je možné v zmysle Zákona o súdoch a Rozvrhu práce Najvyššieho súdu zmeniť zákonného sudcu.

... V dôsledku prijatia Opatrenia došlo k zmene dvoch z troch členov senátu 1 S, ktorý rozhodoval o Odvolaní, a zloženie senátu 1S sa zmenilo na: riadiaci predseda senátu JUDr. Igor Belko, druhý predseda senátu JUDr. Miroslav Gavalec a členka senátu JUDr. Elena Berthotyová.

... Z Opatrenia nie je zrejmý dôvod vykonania uvedených zmien v Rozvrhu práce vyplývajúci z § 50 ods. 1 písm. d) a e) Zákona o súdoch...

Pri sudcoch, ktorí boli Opatrením vylúčení so senátu 1S, podľa všetkého neexistoval prípad dlhodobej neprítomnosti (spravidla spočívajúci v dlhodobej pracovnej neschopnosti), resp. že v tom čase došlo k takej zmene v personálnom obsadení súdu, ktorá by odôvodňovala namietané zásahy predsedu súdu do zloženia senátu 1S. Nasvedčuje tomu skutočnosť, že obaja títo sudcovia naďalej zostali aj po účinnosti zmien rozvrhov práce zaradení do správneho kolégia najvyššieho súdu (JUDr. Zdenka Reisenauerová ako druhá predsedníčka senátu 8S a JUDr. Alena Poláčková ako členka senátu 2S).

... Zmeny v Rozvrhu práce uskutočnené Opatrením boli preto vykonané v rozpore s ustanoveniami § 50 ods. 2 písm.) c), d) a e) Zákona o súdoch, bez existencie okolností predvídaných Rozvrhom práce, ktorý na podklade Zákona o súdoch predstavuje právny rámec a garanciu rozhodovania zákonného sudcu (či senátu v zložení zo zákonných sudcov). Opatrenie preto predstavuje ústavne nesúladnú zmenu Rozvrhu práce, ktorá nerešpektuje predvídateľnosť možnosti zmien zákonného senátu.

... Postup nezákonných sudcov v konaní Najvyššieho súdu mal v predmetnej veci 1S Sžphu 1/2009 reálny vplyv na rozhodnutie vo veci Sťažovateľa, nakoľko personálne preobsadený senát 1S vydal vo veci samej meritórne rozhodnutie (porovnaj III. ÚS 212/2011, IV. ÚS 459/2012-73), a to jednomyseľne..., pričom väčšina z členov senátu (dvaja z troch) bola ustanovená nezákonne.

Nahradenie sudcov JUDr. Zdenky Reisenauerovej a JUDr. Aleny Poláčkovej sudcami JUDr. Miroslav Gavalec a JUDr. Elena Berthotyová je porušením práva Sťažovateľa nebyť odňatý zákonnému sudcovi v zmysle článku 48 ods. 1 Ústavy, čl. 38 ods. 1 Listiny, ako aj práva na prejednanie veci súdom zriadeným zákonom podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru...».

Podľa sťažovateľky v 5. rade je namietaný rozsudok „neodôvodnený, nepreskúmateľný a arbitrárny“, čo odôvodnila tým, že „Najvyšší súd v Rozsudku žiadnym spôsobom nereagoval na podstatné argumenty Sťažovateľa, ktoré boli rozhodujúce pre riadne posúdenie predmetu sporu... Najvyšší súd sa, okrem iného,

- nevysporiadal s nedostatočnou konkretizáciou údajného porušenia súťažného práva zo strany Sťažovateľa. Konštantná judikatúra slovenských sudov vyžaduje, aby pri správnych deliktoch došlo k presnému popisu konania, z ktorého je subjekt obvinený. Splnenie tejto povinnosti si vyžaduje presný opis skutku s uvedením spôsobu, ako sa stal. V Prvostupňovom rozhodnutí ako aj v Rozhodnutí Rady takáto špecifikácia absentuje. Najvyšší súd nijako nezdôvodnil na základe čoho sa odchyľil od stabilizovanej judikatúry v tejto oblasti.

- nevysporiadal s nedostatkom dôkazov predložených Úradom na preukázanie toho, že došlo ku koluzívnemu správaniu, a že sa Sťažovateľ podieľal na činnosti, ktorej cieľom bolo koluzívne správanie.“.

Sťažovateľka v 5. rade preto navrhla, aby ústavný súd nálezom rozhodol o porušení jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sžhpu 1/2009 z 30. decembra 2013, zrušil namietaný rozsudok, vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a priznal jej náhradu trov konania.

II.

Na výzvu ústavného súdu z 3. februára 2015 sa k sťažnostiam sťažovateľiek v 1. až v 5. rade vyjadril najvyšší súd, zastúpený jeho predsedníčkou JUDr. Danielou Švecovou, podaním doručeným ústavnému súdu 3. marca 2015, ktorá vo svojom stanovisku k veci uviedla:

«K námietke týkajúcej sa personálneho obsadenia senátu, ktorý vo veci rozhodol poukazujem na to, že predmetná vec pod sp.zn. 1 Sžhpu 1/2009 napadla do senátu IS dňa 25. 06. 2009, kedy podľa Rozvrhu práce na rok 2009 (Ôsma časť, str. 37) sa senát IS

skladal z riadiaceho predsedu senátu JUDr. Igora Belka, druhej predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a členky JUDr. Aleny Poláčkovej, PhD. Ďalšia členka, JUDr. Elena Berthotyová, PhD. (ďalej len sudkyňa Berthotyová) v zmysle citovaného rozvrhu bola v uvedenom období pridelená do senátu 1S iba na vybavovanie agendy Sža; Ing. JUDr. Miroslav Gavalec, PhD. (ďalej len sudca Gavalec) bol v tom čase druhým predsedom iba v senáte 5S.

Po príchode sudcov Gavalca a Berthotyovej do senátu 1S na základe bodu 9. Opatrenia č. Spr 162/2009-20 vydaného dňa 24. septembra 2009 predsedom Najvyššieho súdu JUDr. Štefanom Harabinom, (ďalej len „predseda Najvyššieho súdu“) uplatnili členovia senátu 1S voči prijatiu opatrenia námietky, ktoré však neboli zohľadnené.

Členom senátu Gavalcovi a Berthotyovej zaradeným do senátu 1S opatrením č. Spr 162/2009-20 vydaným dňa 24. septembra 2009 bola uložená povinnosť (potvrdená aj stanoviskom vedenia správneho kolégia z 10.08.2011) zúčastniť sa aj rozhodovania v agende, ktorá senátu 1S došla do účinnosti tohto opatrenia, t. j. aj v uvedenej veci 1 Sžhpu 1/2009.

V priebehu procesu oboznamovania sa s obsahom súdneho spisu, bola na viacerých poradách senátu riešená otázka zákonných sudcov v prejednávanej veci. Podaním z 08. 08. 2011 sudca Gavalec upozornil vedenie Najvyššieho súdu na právne dôsledky nálezov Ústavného súdu SR a z nich vyplývajúcich pochybností o zákonom zložení senátu 1S v prípade prejednávania vecí prenesených zo senátu 5S, ktoré podanie však vedením kolégia nebolo akceptované. Problematika nezákonného pridelenia veci senátu 1 S bola spomenutá aj v námietke žalobcu 1/ v podaní adresovanom predsedovi NS SR dňa 7. 9. 2011 a v jeho urgencii sťažnosti zo dňa 27. 6. 2012.

Dňa 23. 08. 2013 členovia senátu 1S Berthotyová a Gavalec podali predsedovi Najvyššieho súdu vzhľadom na pretrvávajúce pochybnosti o zákonnosti zloženia senátu 1S vo veci sp.zn. 1 Sžhpu 1/2009 v nadväznosti na podanie sudcu Gavalca z 08. 08. 2011 a odporúčanie vyplývajúce z odpovede zo dňa 10. 08. 2011 (Snj 48/2011), v záujme zabezpečenia ústavne konformného výkonu súdnictva na Správnom kolégiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, podnet na prijatie opatrenia tak, aby existujúci rozvrh práce

týkajúci sa zloženia senátu v uvedenej veci zosúladiť s ustálenou judikatúrou Ústavného súdu Slovenskej republiky vo vzťahu k čl. 48 Ústavy Slovenskej republiky.

Vzhľadom k tomu, že sudcovia Berthotyová a Gavalcova na podnet nedostali žiadnu odpoveď a v predmetnej veci sp.zn. I Sžhpu 1/2009 nebolo podľa ich názoru ustálené personálne zloženie senátu, ktoré má vo veci konať a rozhodovať, dňa 17. 9. 2013 zaslali predsedovi Najvyššieho súdu urgenciu podnetu a žiadali, aby k podaniu zo dňa 23. 8. 2013 zaujal stanovisko.

Dňa 23. 9. 2013 predseda Najvyššieho súdu na urgenciu odpovedal, tak, že poveril vybavením podnetu podpredsedníčku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky JUDr. Jarmilu Urbancovú (ďalej len „podpredsedníčka Najvyššieho súdu“).

Podpredsedníčka Najvyššieho súdu zaslala dňa 25. 09. 2013 sudcom Berthotyovej a Gavalcovi odpoveď, v ktorej uviedla, že jej bol na priame vybavenie predsedom Najvyššieho postúpený podnet na zosúladenie zloženia senátu s ustálenou judikatúrou Ústavného súdu Slovenskej republiky, týkajúci sa zloženia senátu vo veci sp. zn. I Sžhpu 1/2009.

Podľa podpredsedníčky najvyššieho súdu (vychádzajúc z obsahu podnetu, ako aj z obsahu nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. US 459/2012 z 13. augusta 2013) označený nález sa vzťahuje iba na konkrétnu vec sp. zn. I M Obdo V 4/2010. V súvislosti s uvedeným sudcom Berthotyovej a Gavalcovi dala do pozorností nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 390/2010 z 13. apríla 2011, v ktorom Ústavný súd Slovenskej republiky v obdobnej veci zaujal opačné stanovisko.

Podľa podpredsedníčky Najvyššieho súdu vzhľadom na skutočnosť, že ani ústavný súd doposiaľ neustálil, ktoré rozhodnutie sa bude preferovať a teda svoju rozhodovaciu činnosť nezjednotil, nie je dôvod na akékoľvek „zosúladenie zloženia senátu“ vo veci vedenej pod sp. zn. I Sžhpu 1/2009.

Vzhľadom k tomu, že sudcom Berthotyovej a Gavalcovi bola napriek ich opakovaným námietkam voči zloženiu senátu, ktorý má rozhodovať a konať takto uložená povinnosť konať a rozhodovať vo veci I Sžhpu 1/2009, senát 1S majúci na zreteli najmä povinnosť sudcu (v pridelených veciach konať plynulo bez zbytočných prieťahov) uloženú v § 30 ods. 4 zákona

č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov konal a rozhodol v zložení ako je uvedený v záhlaví rozsudku č. k. 1 Sžhpu 1/2009 z 30. 12. 2013.

...

V súvislosti s ďalšími námietkami, ktorými sťažovatelia polemizujú a nesúhlasia s postupom konajúceho senátu, jeho právnou interpretáciou a závermi odkazujem na obsah rozsiahleho odôvodnenia rozhodnutia, s poukazom na skutočnosť, že v tomto štádiu vychádzajúc z princípu viazanosti súdu rozsudkom po jeho vyhlásení (§ 156 ods. 4 O. s. p.) senátu už neprislúcha akokoľvek dodatočne doplňovať, objasňovať ani prípadne meniť argumentáciu v ňom uvedenú.

Z uvedených dôvodov navrhujem, aby Ústavný súd Slovenskej republiky podaným sťažnostiam nevyhovel.

V zmysle § 30 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z. súhlasím s tým, aby ústavný súd upustil od ústneho pojednávania o prijatých sťažnostiach.»

Ústavný súd nepovažoval za potrebné citovať tú časť vyjadrenia najvyššieho súdu, ktorá sa týkala dĺžky namietaného konania, keďže sťažnosť sťažovateľky v 1. rade v časti namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v namietanom konaní bola uznesením sp. zn. II. ÚS 893/2014 z 18. decembra 2014 odmietnutá.

Najvyšší súd sa obsahovo totožným podaním doručeným ústavnému súdu 25. marca 2015 vyjadril aj k prijatej sťažnosti sťažovateľky v 5. rade.

Sťažovateľka v 1. rade vo svojom stanovisku k vyjadreniu najvyššieho súdu doručenom ústavnému súdu 24. marca 2015 uviedla, že súhlasí s upustením od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti, a k veci ďalej uviedla:

«... V prvom rade sťažovateľ musí konštatovať, že Najvyšší súd SR vo svojom Vyjadrení neuviedol žiadnu novú skutočnosť. Naopak Vyjadrenie vyznieva skôr ako rekapitulácia skutočností, ktoré boli uvedené už čiastočne v odôvodnení napadnutého

rozsudku Najvyššieho súdu SR (strany 112-114 Rozsudku), vo vzťahu k personálnym zmenám v obsadení senátu IS, a v liste Najvyššieho súdu SR sp. zn. Spr 948/2012 zo dňa 13. 08. 2012 vo vzťahu k námietke prietahov v konaní. ...

Stážovateľ okrem personálneho zloženia (zmien) obsadenia senátu IS namieta v ústavnej sťažnosti (časť VI, strana 16-17)..., že predmetná vec bola nesprávne pridelená na rozhodnutie senátu IS a došlo k porušeniu práva na zákonného sudcu, teda vo veci je príslušný rozhodnúť iný senát Najvyššieho súdu SR.“

K tejto námietke stážovateľa sa však Najvyšší súd SR vo svojom Vyjadrení vôbec nevyjadril.

Ďalej vo vzťahu k zmene v zložení senátu IS... stážovateľ poukazuje aj na nález Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 170/2014 zo dňa 1. júla 2014, z ktorého jednoznačne vyplýva, že Ústavný súd SR ustálil svoj názor na porušenie základného práva v spojitosti s posúdením opatrenia č. Spr 162/2009 a tým aj zjednotil svoju rozhodovaciu činnosť.

Ústavný súd v uvedenom náleze (stážovateľ dáva do pozornosti, že v citovanom náleze, rovnako ako v tomto konaní, išlo o rovnaký senát Najvyššieho súdu SR - senát IS) uviedol: „V tomto konaní preto ústavný súd nerozhoduje vo veci, v ktorej už raz rozhodol, a teda nejde ani o neprípustný návrh v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde (m. m. III. ÚS 212/2011). Navyše aj samotný senát III. ÚS už v náleze sp. zn. III. ÚS 212/2011 z 18. októbra 2011 (teda po vydaní nálezu č. k. III. ÚS 390/2010-83 z 13. apríla 2011) vyslovil porušenie základného práva iného stážovateľa na zákonného sudcu meritórnym rozsudkom najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho, a to okrem iného aj v spojitosti s vydaním opatrenia č. Spr 162/2009.“

...

Stážovateľ v celom rozsahu zotrváva na svojich tvrdeniach a námietkach uvedených v ústavnej sťažnosti a navrhuje, aby Ústavný súd rozhodol v zmysle petitu ústavnej sťažnosti.»

Stážovateľka v 2. rade v podaní doručenom ústavnému súdu 26. marca 2015 uviedla: „Vo veci ústavnej sťažnosti môjho klienta obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ]... na výzvu

súdu v zmysle ust. § 30 ods. 2 zák. č. 38/1993 Z. z. oznamujem súdu, že súhlasím s upustením od ústneho pojednávania v uvedenej veci.“

Sťažovateľka v 3. rade v stanovisku k vyjadreniu najvyššieho súdu doručenom ústavnému súdu 26. marca 2015 konštatovala:

„... vyjadrenie Najvyššieho súdu zo dňa 23. 2. 2015 podporuje náš záver o tom, že došlo k porušeniu práva na zákonného sudcu. Vyjadrenie neobsahuje žiadne argumenty, ktoré by spochybňovali naše námietky prezentované v ústavnej sťažnosti.

Zároveň Vám oznamujeme, že súhlasíme, aby podľa § 30 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z. Ústavný súd upustil od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti.“

Sťažovateľka vo 4. rade vo svojom stanovisku k vyjadreniu najvyššieho súdu doručenom ústavnému súdu 26. marca 2015 uviedla, že *„v plnom rozsahu trvá na svojich námietkach, ktoré Sťažovateľ už uviedol a podrobne opísal vo svojej Ústavnej sťažnosti.*

... Sťažovateľ podotýka, že námietky Sťažovateľa, ktoré sa týkajú porušenia práva na zákonného sudcu... sú tiež nepriamo potvrdené Odporcom vo Vyjadrení.

... Sťažovateľ... súhlasí s tým, aby podľa § 30 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z. ... Ústavný súd upustil od ústneho pojednávania o Ústavnej sťažnosti, ak od ústneho pojednávania nie je možné očakávať ďalšie objasnenie veci.“

Sťažovateľka v 5. rade vo svojom stanovisku k vyjadreniu predsedníčky najvyššieho súdu doručenom ústavnému súdu 13. apríla 2015 uviedla, že *„súhlasí s tým, aby Ústavný súd v zmysle ust. § 30 ods. 2 Zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania o Sťažnosti, keďže je názoru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci“*. K veci zároveň uviedla: *«Najvyšší súd vo vyjadrení k Sťažnosti podrobne opisuje okolnosti zmeny obsadenia príslušného senátu Najvyššieho súdu, ktorý vydal Rozsudok. Zároveň opätovne poukázal na rozhodnutie podpredsedníčky Najvyššieho súdu o podnete sudcov JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a Ing. JUDr. Miroslava Gavaleca, PhD. na zosúladenie zloženia senátu s ustálenou judikatúrou Ústavného súdu (sudcovia sa odvolávali na nález Ústavného súdu... sp. zn.: IV. ÚS 459/2012). Podpredsedníčka*

Najvyššieho súdu vo vybavení podnetu poukázala na nález Ústavného súdu... sp. zn.: III. ÚS 390/2010, v ktorom podľa jej názoru Ústavný súd v obdobnej veci zaujal opačné stanovisko a preto dospela k názoru, že judikatúra Ústavného súdu v tejto otázke nie je zjednotená a teda, že neexistujú dôvody na akékoľvek „zosúladenie zloženia senátu“ v predmetnej veci.

Skutočnosť, že vyššie uvedení členovia senátu Najvyššieho súdu podali podnet na zosúladenie zloženia senátu s ustálenou judikatúrou Ústavného súdu a spôsob jeho vybavenia boli Sťažovateľovi známe a k týmto skutočnostiam sa v Sťažnosti podrobne vyjadril. V Sťažnosti uviedol, že závery podpredsedníčky Najvyššieho súdu považuje za nesprávne, keďže nález Ústavného súdu vo veci vedenej pod sp. zn. III. ÚS 390/2010 bol založený na podstatne odlišných skutkových okolnostiach, nakoľko predmetná ústavná sťažnosť smerovala voči samotným opatreniam predsedu Najvyššieho súdu o zmene rozvrhu práce, ktorými v uvedenej veci došlo k zmene členov senátu, ešte pred meritórnym rozhodnutím vo veci samej. Dôvodom zamietnutia sťažnosti... bola skutočnosť, že Ústavný súd bol názoru, že „napadnuté opatrenia predsedu najvyššieho súdu o zmenách rozvrhov práce najvyššieho súdu neboli bez ďalšieho spôsobilé porušiť označené práva sťažovateľky, pretože samy o sebe neimplikujú reálnosť vplyvu nimi ustanovených členov dovolacieho senátu najvyššieho súdu na konkrétny priebeh konania, a tak aj na rozhodnutie vo veci, ale predstavujú len jeden z viacerých predpokladov na vyvolanie takého vplyvu“. Po vydaní rozhodnutia v predmetnej veci a podaní opätovnej sťažnosti proti rozhodnutiu vydanému v tomto konaní, však Ústavný súd v konaní vedenom pod sp. zn. III. ÚS 212/2011 rozhodol tak, že základné právo sťažovateľa nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy porušené bolo.

V konaní vedenom pod sp. zn. III. ÚS 212/2011, v ktorom rozhodoval o sťažnosti podanej proti konkrétnemu rozhodnutiu vydanému nesprávne obsadeným senátom - teda v obdobnej situácii ako v prípade Sťažnosti - Ústavný súd rozhodol o porušení základného práva sťažovateľa nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy. V náleze vydanom v konaní vedenom pod sp. zn. III. ÚS 212/2011 zároveň presne uviedol dôvody, pre ktoré rozhodol opačne ako v skoršom konaní o tejto veci vedenom pod sp. zn. III. ÚS 390/2010.

... Závery Ústavného súdu vyslovené v konaniach vedenom pod sp. zn.: IV. ÚS 459/2012 a pod sp. zn. III. ÚS 212/2011 - v ktorých sa rovnako ako v tomto prípade rozhodovalo sťažnosti proti konkrétnemu rozhodnutiu vydanému nesprávne obsadeným senátom - sú teda totožné a nie je možné tvrdiť, že v posudzovanej právnej otázke existujú protichodné nálezy Ústavného súdu, ani že Ústavný súd doposiaľ neustálil, ktoré rozhodnutie sa bude preferovať. Záver uvedený v náleze vydanom v konaní vedenom pod sp. zn. III. ÚS 390/2010 je pre rozhodnutie v tejto veci bezpredmetný, keďže... sa rozhodovalo o sťažnosti proti samotnému opatreniu o zmene zloženia senátu ešte pred rozhodnutím takéhoto senátu vo veci samej.

K vyššie uvedenej argumentácii Sťažovateľa a rozhodnutiu Ústavného súdu vo veci vedenej pod sp. zn. III. ÚS 212/2011 však Najvyšší súd vo svojom vyjadrení k Sťažnosti nezaujal stanovisko. Sťažovateľ sa preto aj naďalej v plnom rozsahu pridržiava argumentácie uvedenej v tomto smere v Sťažnosti a má za to, že Najvyšší súd vo vyjadrení ku Sťažnosti neuviedol žiadne argumenty svedčiacie o tom, že Rozsudkom nebolo porušené právo Sťažovateľa byť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy.

... Pokiaľ ide o ostatné námietky uvedené v Sťažnosti odkázal Najvyšší súd na odôvodnenie Rozsudku a neuviedol v tomto smere žiadne nové skutočnosti, alebo argumenty.

Vzhľadom na vyššie uvedené sa Sťažovateľ v plnom rozsahu pridržiava argumentácie uvedenej v Sťažnosti a navrhuje, aby jej Ústavný súd v časti pripustenej na ďalšie konanie v plnom rozsahu vyhovel a rozhodol o porušení namietaných základných práv Sťažovateľa v súlade so záverečným návrhom Sťažnosti.»

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia sťažovateľskými označenými práv podľa ústavy, listiny a dohovoru.

III.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Predmetom sťažností je namietané porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 48 ods. 1 a čl. 50 ods. 2 v spojení s čl. 144 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 a 2, čl. 38 ods. 1 a čl. 40 ods. 2 listiny, ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 a 2 dohovoru postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Sžhpu 1/2009 a jeho rozsudkom z 30. decembra 2013.

1. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

Ústavný súd sa v prvom rade zaoberal námietkou sťažovateľiek, podľa ktorej rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sžhpu 1/2009 z 30. decembra 2013 vydaným v konaní o odvolaní protimonopolného úradu proti rozsudku krajského súdu došlo k porušeniu ich základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi garantovaného v čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny a ich práva na prejednanie záležitosti nezávislým a nestranným súdom garantovaného v čl. 6 ods. 1 dohovoru. K porušeniu označených práv malo dôjsť v dôsledku nezákonne uskutočnenej zmeny v zložení senátu „1S“ prerokúvajúceho vec sťažovateľiek (členky senátu JUDr. Zdenka Reisenauerová a JUDr. Alena Poláčková, PhD., boli nahradené sudcami JUDr. Ing. Miroslavom Gavalcom, PhD., a JUDr. Elenou Berthotyovou) v čase po pridelení veci, a to opatrením predsedu najvyššieho súdu č. Spr 162/2009-20 z 24. septembra 2009 o zmene rozvrhu práce Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na rok 2009 (ďalej aj „opatrenie Spr. 162/2009“). Sťažovateľka v 1. rade navyše namieta, že vec bola nesprávne pridelená na prerokovanie

a rozhodnutie senátu „1S“, ktorý v čase nápadu odvolania úradu najvyššiemu súdu (25. júna 2009) nebol príslušný na rozhodovanie v agende hospodárskej súťaže, ergo vo veci je príslušný rozhodnúť iný senát najvyššieho súdu.

Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.

Obdobne podľa čl. 38 ods. 1 listiny nemožno nikoho odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu aj sudcu ustanoví zákon.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom...

Zásada zákonného sudcu predstavuje v právnom štáte jednu zo základných garancií nezávislého a nestranného rozhodovania súdu a sudcu. Táto zásada je ústavnou zárukou pre každého účastníka konania, že v jeho veci bude rozhodovať súd a sudcovia, ktorí sú na to povolání podľa vopred známych pravidiel, ktoré sú obsahom rozvrhov práce upravujúcich pridelovanie súdnych prípadov jednotlivým sudcom tak, aby bola zachovaná zásada pevného pridelovania súdnej agendy a aby bol vylúčený (pre rôzne dôvody a rozličné účely) výber súdov a sudcov „ad hoc“ (m. m. I. ÚS 239/04, IV. ÚS 257/07). Rozhodovanie veci zákonným sudcom (aj súdom) je tak základným predpokladom na naplnenie podmienok spravodlivého procesu (IV. ÚS 345/09).

Prvoradým účelom základného práva na zákonného sudcu vyplývajúceho z čl. 48 ods. 1 ústavy je zabrániť tomu, aby súd, ktorý má konkrétnu vec prerokovať a rozhodnúť, bol obsadený spôsobom, ktorý by sa dal označiť za svojvoľný alebo za účelový. Toto základné právo je konkretizované v procesných kódexoch a pre posudzovaný prípad v Občianskom súdnom poriadku a v predpisoch upravujúcich organizáciu súdnictva a postavenie sudcov.

Z týchto zákonných úprav vyplýva, že pojem zákonného sudcu je definovaný viacerými na seba nadväzujúcimi kritériami, ktoré súčasne tvoria navzájom prepojené garancie reálneho obsahu tohto základného práva.

Ústavný inštitút zákonného sudcu je založený predovšetkým na zákonom určenej právomoci, ako aj vecnej a miestnej príslušnosti súdu. Okrem toho je potrebné vziať do úvahy rozvrh práce, ktorý určuje sudcu alebo senát príslušný na rozhodnutie konkrétneho prípadu (obdobne II. ÚS 47/99, I. ÚS 11/01, III. ÚS 285/2010).

Za zákonného sudcu treba považovať sudcu, ktorý spĺňa zákonom určené predpoklady na výkon tejto funkcie, bol natrvalo alebo dočasne pridelený na výkon funkcie k určitému súdu, jeho funkcia nezanikla a bol určený v súlade s rozvrhom práce súdu (napr. I. ÚS 239/04, II. ÚS 417/06, III. ÚS 285/2010).

Podľa názoru ústavného súdu je porušenie základného práva nebyť odňatý svojmu zákonnému sudcovi spravidla relevantné vo vzťahu k posudzovaniu ústavnej akceptovateľnosti meritórneho rozhodnutia (III. ÚS 390/2010).

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) týkajúcej sa práv zaručených čl. 6 ods. 1 dohovoru vyplýva, že zákonnosť súdu musí byť okrem iného založená na jeho zložení. Súd zriadený zákonom musí byť teda obsadený zákonným spôsobom (napr. rozsudok ESLP vo veci *Buscarini v. San Marino* zo 4. 5. 2000).

Uvedená rozhodovacia činnosť ústavného súdu a ESLP je významná aj pre okolnosti danej veci.

1.1 Ústavný súd sa v prvom rade zaoberal námietkou o nesprávnom pridelení veci sťažovateľiek senátu „1S“, ktorý údajne nebol v čase nápadu odvolania úradu najvyššiemu súdu príslušný rozhodovať v agende hospodárskej súťaže.

Zo zapožičaného spisu krajského súdu sp. zn. 2 S 430/2006 ústavný súd zistil, že odvolanie protimonopolného úradu proti rozsudku krajského súdu bolo predložené najvyššiemu súdu 25. júna 2009 a vec bola pridelená na rozhodnutie senátu „1S“ (pod sp. zn. 1 Sžhu 1/2009). Z uvedeného vyplýva, že rozhodujúcim pre pridelenie veci (odvolania) bol rozvrh práce najvyššieho súdu na rok 2009 vydaný opatrením podpredsedníčky najvyššieho súdu č. Spr 852/08 z 15. decembra 2008 (ďalej len „rozvrh práce na rok 2009“).

Podľa bodu 2 písm. c) ôsmej časti rozvrhu práce na rok 2009 „*Senáty rozhodujú v správnych veciach...*

c) v agende hospodárskej súťaže a priemyslových práv (rozhodovania proti Protimonopolnému úradu (PMÚ - register Sžhu) a Úradu priemyselného vlastníctva (ÚPV – register Sžhuv)“. Ide o register „Sžh“, ktorý sa ďalej člení na register „Sžhu“ a register „Sžhuv“.

Podľa rozvrhu práce na rok 2009 senát „1S“ rozhodoval o odvolaniach proti rozhodnutiam krajských súdov v agende zapísanej v registri... „*Sžo a Sžh – veci PMÚ*“. Uvedený rozvrh práce ďalej uvádza: „*Rozhodovanie v agende, ktorá senátu došla do 31. 12. 2008.*“ Z takto citovanej časti rozvrhu práce na rok 2009 podľa sťažovateľky v 1. rade vyplýva, že senát 1S rozhodoval o odvolaniach proti rozhodnutiam krajských súdov „*v agende SŽH – PMÚ len v prípade rozhodnutí v agende, ktoré došli senátu do 31. 12. 2008*“.

S uvedenou interpretáciou sťažovateľky v 1. rade sa ústavný súd nestotožnil. Predovšetkým z uvedenej formulácie: „*Rozhodovanie v agende, ktorá senátu došla do 31. 12. 2008*“ nevyplýva špecifikácia agendy podľa druhu, ale len podľa času, kedy napadla na najvyšší súd. Rovnaký odkaz na rozhodovanie vecí, ktoré napadli na najvyšší súd do konca predchádzajúceho kalendárneho roka, je uvedený aj pri ostatných senátoch správneho kolégia najvyššieho súdu a obsahovali ho aj rozvrhy práce najvyššieho súdu na roky 2010 a 2011. Podľa interpretácie sťažovateľky v 1. rade, vychádzajúc z obsahu rozvrhu práce na rok 2009, by na rozhodnutie o odvolaní úradu nebol príslušný žiaden senát správneho kolégia, pretože v prípade všetkých senátov rozhodujúcich o odvolaniach

v agende hospodárskej súťaže (Sžh – PMÚ), t. j. senátov „1S“, „2S“ a „8S“, sa v rozvrhu práce na rok 2009 pod uvedeným druhom agendy hospodárskej súťaže nachádza rovnaký odkaz „Rozhodovanie v agende, ktorá senátu došla do 31. 12. 2008“. Preto interpretácia sťažovateľky v 1. rade, že uvedený odkaz sa vzťahuje práve na agendu hospodárskej súťaže, je mylná, nezodpovedajúca gramatickému, systematickému a logickému výkladu relevantných ustanovení rozvrhu práce na rok 2009.

Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že po preskúmaní postupu najvyššieho súdu v súvislosti s pridelením predmetnej veci senátu „1S“, vychádzajúc z rozvrhu práce na rok 2009, nezistil rozpor v postupe najvyššieho súdu a sťažovateľkou v 1. rade namietaným základným právom podľa ústavy a listiny a právom podľa dohovoru. Ústavný súd preto vyhodnotil námietku sťažovateľky v 1. rade o porušení jej práva na zákonného sudcu pridelením veci senátu „1S“ ako zjavne neopodstatnenú.

1.2 Podstatou ďalšej námietky je tvrdenie sťažovateľiek, že zmeny rozvrhu práce najvyššieho súdu realizované opatrením Spr. 162/2009, ktorým po napadnutí odvolania protimonopolného úradu najvyššiemu súdu došlo k nahradeniu dvoch z troch členov odvolacieho senátu, neboli vykonané za podmienok ustanovených v zákone č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon č. 757/2004 Z. z.“) a nadväzne na to ani v súlade s rozvrhom práce.

Ústavný súd sa opakovane mal možnosť vyjadriť k podmienkam, za ktorých zmeny v zložení senátov (obsadení súdu) na základe rozvrhu práce určovaného opatrením predsedu súdu vedú k porušeniu základného práva nebyť odňatý svojmu zákonnému sudcovi, a to aj vo vzťahu k označenému opatreniu predsedu najvyššieho súdu (IV. ÚS 116/2011, III. ÚS 212/2011), resp. vo vzťahu k tomu istému senátu (IV. ÚS 170/2014).

Ústavný súd už taktiež vyslovil právny názor, v zmysle ktorého základné právo nebyť odňatý zákonnému sudcovi nie je porušené, ak došlo k zmene v osobe zákonného sudcu v

právnej veci sťažovateľov na základe prerozdelenia už pridelených vecí z dôvodu predvídaného zákonom a spôsobom, ktorý vyžaduje príslušný zákon (IV. ÚS 202/2011).

Podľa § 51 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. ak tento zákon neustanovuje inak, veci určené podľa predmetu konania sa v súlade s rozvrhom práce prideľujú jednotlivým senátom, samosudcom a súdnym úradníkom náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov schválených ministerstvom tak, aby bola vylúčená možnosť ovplyvňovania pridelenia vecí.

Podľa § 51 ods. 2 zákona č. 757/2004 Z. z. podmienka náhodného výberu podľa odseku 1 je splnená vtedy, ak sa má vec prideľiť jednému z aspoň dvoch senátov, samosudcov alebo súdnych úradníkov.

Podľa § 51 ods. 4 zákona č. 757/2004 Z. z. v znení účinnom do 31. decembra 2011 náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov schválených ministerstvom sa podľa rozvrhu práce alebo jeho zmeny prerozdeľujú už pridelené veci aj v prípade

- a) dlhodobej šesť týždňov presahujúcej neprítomnosti zákonného sudcu, ktorému bola vec pridelená,
- b) zmeny v obsadení súdu sudcami,
- c) výraznej nerovnomernosti zaťaženia sudcov a
- d) ak bol zákonný sudca, ktorému bola vec pridelená, z konania a rozhodovania vo veci vylúčený.

Novelizáciou zákona č. 757/2004 Z. z. zákonom č. 467/2011 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, došlo s účinnosťou od 1. januára 2012 k zmene § 51 ods. 4 písm. b) predmetného zákona. Podľa zmeneného znenia sa náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov schválených ministerstvom podľa rozvrhu práce alebo jeho

zmeny prerozdeľujú už pridelené veci aj v prípade zmeny v obsadení súdu sudcami; zmena v obsadení súdu sudcami v prípade senátnej veci je dôvodom na prerozdelenie veci, len ak sa v dôsledku tejto zmeny zmení nadpolovičná väčšina členov senátu. Predmetná novelizácia neobsahuje prechodné ustanovenie.

Podľa § 51a ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. zmenami v rozvrhu práce sa nesmie zmeniť personálne obsadenie senátu vo veciach už pridelených na prejednanie a rozhodnutie; to neplatí, ak bol člen senátu vymenovaný do funkcie predsedu súdu, preložený na iný súd, dočasne pridelený na iný súd, dočasne pridelený na výkon funkcie predsedu súdu, ak má dočasne pozastavený výkon funkcie sudcu, ak má prerušený výkon funkcie sudcu, ak vykonáva stáž alebo ak mu zanikla funkcia sudcu.

Podľa názoru ústavného súdu ak súd rozhoduje v senáte, zákonnými sudcami sú všetci sudcovia určení podľa rozvrhu práce na konanie a rozhodovanie v senáte (napr. IV. ÚS 116/2011).

Ústavný súd, vychádzajúc z obsahu opatrenia predsedu najvyššieho súdu č. Spr. 162/2009-20 z 24. septembra 2009 účinného od 1. októbra 2009, zistil, že v senáte „1S“, ktorému bola vec pridelená na konanie a rozhodnutie, bola členka senátu JUDr. Zdenka Reisenauerová nahradená členom senátu JUDr. Ing. Miroslavom Gavalcom, PhD. Zároveň členka senátu JUDr. Alena Poláčková, PhD., bola nahradená členkou senátu JUDr. Elenou Berthotyovou, ktorá bola pôvodne pridelená do senátu „1S“ iba na vybavovanie agendy „Sža“. Týmto opatrením tak v okolnostiach danej veci došlo k zmene v zložení senátu (výmene dvoch sudcov), a teda v obsadení súdu. V zmysle opatrenia Spr. 162/2009 personálne preobsadený senát „1S“ bol príslušný aj na rozhodovanie v agende, ktorá senátu došla do účinnosti označeného opatrenia (teda aj vo veci sťažovateľiek).

Podľa názoru ústavného súdu dôvody na vykonanie zmien rozvrhu práce, ktorými došlo k nahradeniu zákonných sudcov inými sudcami najvyššieho súdu a ktoré by bolo

možné podriaďiť pod citované ustanovenie zákona č. 757/2004 Z. z., z označeného opatrenia predsedu najvyššieho súdu nevyplývali a neboli uvedené ani v žiadnom z vyjadrení najvyššieho súdu k prijatým sťažnostiam. U sudcov najvyššieho súdu JUDr. Zdenky Riesenauerovej a JUDr. Aleny Poláčkovej, PhD., tiež nebolo zistené, že by u nich v čase vydania opatrenia Spr. 162/2009 existovala dlhodobá neprítomnosť (spravidla spočívajúca v dlhodobej pracovnej neschopnosti), resp. že v tom čase došlo k takej zmene v personálnom obsadení súdu, ktorá by odôvodňovala namietané zásahy predsedu súdu do zloženia senátu prerokúvajúceho vec sťažovateľiek. Tieto sudkyne naďalej zostali aj po účinnosti zmeny rozvrhu práce zaradené do správneho kolégia najvyššieho súdu – JUDr. Alena Poláčková, PhD., ako členka senátu „2S“ a JUDr. Zdenka Riesenauerová ako členka senátu „8S“.

Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. zákonný sudca je sudca, ktorý vykonáva funkciu sudcu na príslušnom súde a bol určený v súlade so zákonom a s rozvrhom práce na konanie a rozhodovanie o prerokúvanej veci. Ak súd rozhoduje v senáte, zákonnými sudcami sú všetci sudcovia určení podľa rozvrhu práce na konanie a rozhodovanie v senáte.

Hoci pravidlo o zákaze zmeny personálneho obsadenia senátu vo veciach už pridelených na prerokovanie a rozhodnutie bolo v zákone č. 757/2004 Z. z. zavedené v § 51a ods. 3 až s účinnosťou od 1. mája 2011, toto pravidlo vyplývalo zo zásady vyjadrenej v § 3 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z., z podmienok vykonávania zmien v rozvrhu práce a napokon aj zo zmyslu a účelu základného práva na zákonného sudcu aj pred účinnosťou zákona č. 33/2011 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.

Zmenu v zložení rozhodujúceho senátu o veci treba podľa názoru ústavného súdu považovať za prípad uvedený v § 51 ods. 4 písm. b) zákona č. 757/2004 Z. z., t. j. za zmenu v obsadení súdu sudcami, a preto prerozdelenie už pridelených vecí sa muselo vykonať náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov schválených Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) (m. m. IV. ÚS 116/2011).

Vychádzajúc z obsahu základného práva na zákonného sudcu a v danom prípade zo zásady prideľovania vecí jednotlivým sudcom alebo senátom v súlade s pravidlami obsiahnutými v rozvrhu práce a spôsobom, ktorý určuje zákon, treba v prvom rade uviesť, že v posudzovanej veci vytvorením senátu rozhodujúceho o veci, hoci za účasti jedného sudcu (predsedu senátu), ktorému bola vec sťažovateľiek pôvodne pridelená v súlade s rozvrhom práce a spôsobom upraveným zákonom č. 757/2004 Z. z., došlo k zmene zákonného sudcu, lebo v novovytvorenom senáte sú dvaja noví sudcovia.

Z toho vyplýva, že vo veci po výmene dvoch sudcov už nerozhodujú všetci pôvodní sudcovia senátu, ktorí sa pridelením veci stali súčasne zákonnými sudcami v tejto veci. Vo veci sťažovateľiek konal a rozhodoval nový senát, ktorého zloženie však nezodpovedá požiadavkám kladeným zákonom na zákonného sudcu (zákonných sudcov).

Namietaný rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sžhpu 1/2009 z 30. decembra 2013 bol prijatý po účinnosti novelizácie zákona č. 757/2004 Z. z., podľa ktorej je zmena v obsadení súdu sudcami v prípade senátnej veci dôvodom na prerozdelenie veci, len ak sa v dôsledku tejto zmeny zmení nadpolovičná väčšina členov senátu. Podmienky pridelenia veci zákonným sudcom sa podľa názoru ústavného súdu majú posudzovať podľa právnej úpravy účinnej v čase, kedy sa vec pridelila, a následne aj v čase, kedy došlo k skutočnosti, ktorá mala za následok zmenu v zložení senátu (IV. ÚS 170/2014).

Vec bola pôvodne pridelená senátu „1S“ v júni 2009 a k skutočnosti, ktorá mala za následok zmenu v zložení senátu, došlo 1. októbra 2009, keď nadobudlo účinnosť opatrenie Spr. 162/2009, ktorým bol do senátu „1S“ (rozhodujúceho v právnej veci sťažovateľiek) preradený sudca JUDr. Ing. Miroslav Gavalec, PhD., ktorý nahradil jeho dovtedajšiu členku JUDr. Zdenku Reisenauerovú, a zároveň dovtedajšia členka senátu „1S“ na vybavovanie agendy „Sža“ JUDr. Elena Berthotyová nahradila jeho dovtedajšiu členku JUDr. Alenu Poláčkovú, PhD.

K obom skutočnostiam teda došlo pred účinnosťou novelizácie zákona č. 757/2004 Z. z., t. j. pred 1. januárom 2012.

Zákon č. 757/2004 Z. z. v relevantnom znení však v žiadnom prípade neumožňoval prerozdelenie už pridelených vecí, t. j. vecí pridelených členom senátu ako zákonným sudcom, v podstate novému senátu, ktorého členmi sú sudcovia, ktorým vec nebola pôvodne pridelená iným spôsobom než náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov schválených ministerstvom.

Z predložených dokumentov nevyplývajú a najvyšší súd vo svojom vyjadrení ani neodôvodnil zmeny v rozvrhu práce, ktoré viedli k zmene v zložení senátu prerokujúceho vec sťažovateľiek.

Postup prerozdelenia už pridelených vecí vyplývajúci z opatrenia predsedu najvyššieho súdu z 24. septembra 2009 opísaným zákonným pravidlám a záruke základného práva na zákonného sudcu nezodpovedal, a preto ho možno najmä z hľadiska záruk základného práva na zákonného sudcu hodnotiť ako nemajúci oporu v zákone č. 757/2004 Z. z. ani v inom zákone, a teda arbitrárny a ako taký porušujúci čl. 48 ods. 1 ústavy. Keďže postup nezákonného senátu v konaní najvyššieho súdu mal reálny vplyv na rozhodnutie vo veci sťažovateľiek (personálne preobsadený senát vydal vo veci samej meritórne rozhodnutie), je podľa ústavného súdu namieste konštatovať, že vydaním namietaného rozsudku najvyšší súd porušil základné právo sťažovateľiek na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, resp. čl. 38 ods. 1 listiny a ich právo na prejednanie záležitosti nezávislým a nestranným súdom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd preto vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva sťažovateľiek podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto nálezu.

2. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 50 ods. 2 v spojení s čl. 144 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 a 2, a čl. 40 ods. 2 listiny a práv podľa čl. 6 ods. 1 a 2 dohovoru

Sťažovateľky sa domáhali, aby ústavný súd tiež vyslovil, že postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Sžhpu 1/2009 a jeho namietaným rozsudkom došlo k porušeniu ich základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 36 ods. 1 a 2 listiny, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a k porušeniu princípu prezumpcie nevinu podľa čl. 50 ods. 2 ústavy, čl. 40 ods. 2 listiny a čl. 6 ods. 2 dohovoru. K porušeniu označených práv malo podľa sťažovateľiek dôjsť najmä ústavne neakceptovateľným odôvodnením namietaného rozsudku, jeho nepreskúmateľnosťou či jeho arbitrárnosťou.

Pri preskúmaní tejto časti sťažností ústavný súd vychádzal zo zásady minimalizácie zásahov do súdneho rozhodovania, ktorú štandardne uplatňuje vo svojej rozhodovacej činnosti (napr. I. ÚS 186/08), ako aj z právnych dôsledkov vyplývajúcich z bodov 1 a 2 výroku tohto nálezu. Vzhľadom na skutočnosť, že bodom 2 výroku tohto nálezu zrušil namietaný rozsudok a vrátil vec najvyššiemu súdu na ďalšie konanie, ktorý bude musieť o veci sťažovateľiek v senáte, ktorého personálne zloženie musí zodpovedať požiadavkám vyplývajúcim zo základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny, opätovne konať a rozhodnúť, bolo by neprimeraným zasahovaním do právomoci najvyššieho súdu, ak by ústavný súd v tomto náleze zaujal meritórne stanovisko k veci, o ktorej bude najvyšší súd opätovne rozhodovať. Ústavný súd preto v tejto časti sťažnostiam sťažovateľiek nevyhovел (bod 8 výroku tohto nálezu).

IV.

Podľa čl. 127 ods. 2 prvej vety ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli

porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa § 56 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde ak sa základné právo alebo sloboda porušili rozhodnutím alebo opatrením, ústavný súd také rozhodnutie alebo opatrenie zruší.

Podľa § 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd sťažnosti vyhovie, môže vrátiť vec na ďalšie konanie.

Podľa § 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd právoplatné rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah zruší a vec vráti na ďalšie konanie, ten, kto vo veci vydal rozhodnutie, rozhodol o opatrení alebo vykonal iný zásah, je povinný vec znova prerokovať a rozhodnúť. V tomto konaní alebo postupe je viazaný právnym názorom ústavného súdu.

Vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd vyhovel sťažnostiam sťažovateľiek v časti, ktorou namietali porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, bol povinný namietaný rozsudok podľa čl. 127 ods. 2 prvej vety ústavy (ako aj podľa § 56 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde) zrušiť, pričom zároveň považoval za potrebné v záujme efektívnej ochrany práv sťažovateľiek vrátiť vec v zmysle § 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde na ďalšie konanie. Preto rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 2 výroku tohto nálezu.

V ďalšom postupe je najvyšší súd viazaný právnym názorom ústavného súdu vysloveným v tomto rozhodnutí (§ 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde), a preto musí vo veci sťažovateľiek opätovne rozhodnúť v senáte zloženom zo zákonných sudcov, rešpektujúc obsah a zmysel základného práva na zákonného sudcu, ktorého porušenie bolo ústavným súdom v tomto konaní zistené. Najvyšší súd je tiež viazaný rozhodnutím o vrátení veci na ďalšie konanie, ktoré je vykonateľné doručením tohto nálezu (§ 56 ods. 7 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj o náhrade trov konania sťažovateľiek, ktoré im vznikli v súvislosti s ich právnym zastúpením v konaní pred ústavným súdom. Vychádzal pritom z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“).

Sťažovateľka v 1. rade si v podaní z 24. marca 2015 uplatnila trovy konania pozostávajúce z náhrady trov právneho zastúpenia v sume 59 639,64 € podľa § 11 ods. 3 (veta za bodkočiarkou) vyhlášky za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2014, teda pri výpočte trov konania vychádzala z hodnoty sporu (zo sumy uloženej pokuty) v konaní pred všeobecnými súdmi. Obdobne sťažovateľka v 2. rade si v sťažnosti uplatnila trovy konania za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2014, ktoré vyčíslila v sume 1 664,47 €, pričom *„základom pre ocenenie je výška pokuty uložená druhostupňovým rozhodnutím“*.

Ústavný súd už vyslovil, že predmet konania pred ústavným súdom nie je totožný s predmetom konania pred všeobecným súdom, v rámci ktorého sťažovateľ namieta porušenie svojich základných práv a slobôd. Predmet konania pred ústavným súdom (ochrana porušených základných práv a slobôd) nie je oceníteľný v peniazoch (III. ÚS 36/09).

Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľiek preto ústavný súd vychádzal z ustanovení § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky a priznal každej sťažovateľke nárok na náhradu trov konania pred ústavným súdom za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2014 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti) a za jeden úkon vykonaný v roku 2015 (stanovisko k vyjadreniu najvyššieho súdu). Za dva úkony vykonané v roku 2014 patrí odmena v sume dvakrát po 134 €, teda 268 €, a dvakrát režijný paušál (§ 16 ods. 3 vyhlášky) po 8,04 €, teda 16,08 €, a za jeden úkon vykonaný v roku 2015 patrí odmena v sume 139,83 € a režijný paušál 8,39 €, preto odmena predstavuje sumu

432,30 €. Uvedená suma bola zvýšená o DPH vo výške 20 % podľa § 18 ods. 3 vyhlášky a podľa zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov. Trovy právneho zastúpenia každej zo sťažovateľiek boli priznané v celkovej sume 518,68 € (body 3, 4, 5, 6 a 7 výroku nálezu).

Priznanú úhradu trov konania je najvyšší súd povinný zaplatiť na účet právnych zástupcov sťažovateľiek (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 Občianskeho súdneho poriadku) podľa výroku rozhodnutia.

Sťažovateľka v 2. rade v sťažnosti požadovala aj priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 20 000 €, ktoré odôvodnila tým, že *„v dôsledku nezákonnosti a neústavnosti rozsudku NS SR... sme boli vystavení nadmerným existenčným obavám vyvolaným reálnou hrozbou z uskutočnenia výkonu rozsudku NS SR, resp. druhostupňového rozhodnutia zo strany žalovaného cestou exekúcie, čím sme sa dostali do existenčného ohrozenia nielen ako obchodná spoločnosť ale ohrozeniu boli vystavené aj osoby, ktoré pre našu spoločnosť pracujú a ktoré naša spoločnosť zamestnáva... Závažnú ujmu sme jednoznačne utrpeli aj z dôvodu medializácie celého prípadu..., čím bola vážne poškodená naša dobrá povest ako aj dobré meno našej spoločnosti.“*

Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia ako náhrady nemajetkovej ujmy prichádza do úvahy predovšetkým v tých prípadoch, keď porušenie základného práva alebo slobody nie je už možné napraviť, a to napríklad zrušením protiústavného rozhodnutia či opatrenia, prípadne uvedením do pôvodného stavu (napr. I. ÚS 15/02, I. ÚS 139/02, II. ÚS 152/08).

V danom prípade porušenie základného práva sťažovateľky v 2. rade podľa ústavy a listiny a jej práva podľa dohovoru je v plnej miere kompenzované (popri vyslovení porušenia označených práv) zrušením namietaného rozsudku najvyššieho súdu a vrátením veci na ďalšie konanie. Preto nebolo možné vyhovieť požiadavke sťažovateľky v 2. rade na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia (bod 8 výroku nálezu).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to vyplýva z výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. júna 2015